

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın KV ve KDV mükellefiyeti hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.1-2248
Tarih	23.07.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.1-2248

23/07/2012

Konu : İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın KV ve KDV mükellefiyeti

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda Borsanız mülkiyetinde bulunan gayrimenkullerin kiralanmasından elde edilen gelirlerin katma değer vergisi ve kurumlar vergisine tabi olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

1-KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, iktisadi kamu kuruluşları vergi mükellefiyeti kapsamına alınmış olup aynı Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasında da Devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve birinci ve ikinci fıkralar dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi kamu kuruluşu olduğu; aynı maddenin altıncı fıkrasında ise iktisadi kamu kuruluşları

ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanununun uygulanmasına ilişkin açıklamalar içeren 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin (2.3.1.) bölümünde iktisadi kamu kuruluşlarının ticari, sınai veya zirai bir işletme oluşturup oluşturmadığı hususunda, Tebliğin (2.4.) bölümünde yapılan açıklamaların dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu Tebliğin (2.4.) bölümünde de iktisadi işletmenin belirlenmesinde işletmenin belirgin özelliklerinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesinin, diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu, Kanunun bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek veya vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesinin, karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği açıklanmıştır. Ayrıca kazanç sağlama amacı olmasa dahi işletmenin konusunun ve faaliyetinin, her türlü mal ve hizmet satışı ya da bunlara benzer şekillerde olması ve devamlı surette yapılması durumlarında da dernek veya vakıflara ait iktisadi işletme olduğu kabul edilecektir.

İktisadi işletmenin tamını içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle işletmede üretilen veya alınan malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerekir. Aksi halde diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemez.

Bununla birlikte, 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yapılan değişikliklerin yer aldığı 05.05.2012 tarihli ve 28283 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin 12 nci bölümünde,

"İktisadi işletmelerin ortak yönetimi veya sermayesi olsa dahi faaliyetlerinin bağımsız ve farklı olması halinde ayrı ayrı mükellefiyet tesis ettirilmesi gerekmektedir. Aynı faaliyet alanında farklı işyerlerinde faaliyette bulunulması halinde ise tek mükellefiyet tesis ettirilmesi mümkündür. Ancak, farklı yönetim, sermaye ya da organizasyonu olan işletmelerin ayrı ayrı iktisadi işletme kabul edileceği tabiidir.

Örneğin; bir derneğe bağlı maden suyu işletmesi ile birlikte, özel poliklinik işletmesinin bulunması halinde bunların sermaye veya yönetiminin ayrı olup olmadığına bakılmaksızın, her biri için ayrı ayrı kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis ettirilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan, bir vakfa ait farklı illerde özel okul işletmelerinin bulunması halinde tüm okullar için tek bir iktisadi işletme üzerinden kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilebilecektir.

Aynı faaliyet alanında farklı işyerlerinde faaliyette bulunulması nedeniyle her bir işyerinin ayrı bir iktisadi işletme kabul edilerek tesis edilen mükellefiyet kayıtları, talep edilmesi halinde 1/1/2012 tarihinden itibaren terkin edilecek ve tek mükellefiyet kaydı açılacaktır."

denilmektedir.

İMKB, Menkul Kıymet Borsaları Hakkında 91 sayılı KHK uyarınca kurulmuş, yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak kullanan ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun gözetimi ve denetimi altında olan tüzel kişiliği haiz özel bütçeli bir kamu kuruluşudur.

Anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinde, İMKB tarafından elde edilen gelirler sayılmış olup 17 nci maddesinde bu gelir kalemlerinin miktar ve oranları ile bunların tahsil zamanı ve şekillerinin Borsa Yönetim Kurulunca tespit olunacağı belirtilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre Borsanız mülkiyetinde bulunan gayrimenkullerden elde edilen gelirler, Borsanız tarafından elde edilen kota alma ücreti, kotta kalma ücretleri, her nevi tescil borsa payları ve üye aidatları dışındaki isteğe bağlı ve hizmet karşılığı olarak elde ettiği diğer gelir getirici faaliyetler kapsamında yer aldığından iktisadi işletme bünyesinde elde edilen gayrimenkul gelirlerinin de mevcut iktisadi işletme gelirleri kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

2-KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN

Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu'nun (1/3-g) maddesinde; genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunları teşkil ettiği birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai faaliyet ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre, Borsanız tarafından mülkiyetinizde bulunan gayrimenkullerin kiralaması işlemi, elde ettiğiniz kota alma ücreti, kotta kalma ücretleri, her nevi tescil borsa payları ve üye aidatları dışındaki isteğe bağlı ve hizmet karşılığı olarak elde ettiğiniz diğer gelir getirici faaliyetler nedeniyle oluşan iktisadi işletmeniz kapsamında ifa edildiğinden söz konusu kiralama işlemlerinin genel hükümler çerçevesinde KDV ye tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.